

สำนึก “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในสหพันธ์ มลายาภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911

เพ็ญพิภรณ์ กองมี*

1. สภาพทั่วไปของคาบสมุทรมลายา

คาบสมุทรมลายาในช่วงที่ทำการศึกษานี้ประกอบไปด้วย 11 รัฐที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ** ซึ่งอังกฤษจัดแบ่งการปกครองเป็น 3 แบบ ด้วยกัน ได้แก่¹

1. British Residence ได้แก่ บริเวณ 4 รัฐ คือ เปร็ค ปะหัง ชะลันเกอร์ และเนกรีซิมบิลัน ในระยะแรกอังกฤษเข้ามาปกครองโดยทางอ้อม แต่ต่อมาในปี ค.ศ.1895 อังกฤษได้รวมรัฐทั้ง 4 เข้าเป็นสหพันธ์ (Federation) โดยอังกฤษส่งผู้ปกครองสหพันธ์ ซึ่งเรียกว่า “High Commissioner” มาเป็นหัวหน้า และมีสภาแห่งสหพันธ์ (Federal Council) ทำหน้าที่บริหารงานการปกครอง

2. Unfederated States ได้แก่ บริเวณ 5 รัฐ คือ ยะโฮร์ กลันตัน ตรังกานู ปะลิส และเคดาห์ (ไทรบุรี) อังกฤษได้ให้อิสระในการปกครอง คือ ให้ “ชาวพื้นเมือง” ที่มีความรู้ความสามารถ (หมายถึง เชื้อพระวงศ์ของมลายาเป็นส่วนใหญ่) จัดการปกครองตนเองมากที่สุดภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง เจ้าหน้าที่อังกฤษที่ Colonial Office ส่งมาควบคุมบริเวณนี้มีอำนาจน้อยกว่าการปกครองในบริเวณอื่น²

3. Straits Settlement ได้แก่ เกาะปีนัง (เกาะหมาก) มะละกา และสิงคโปร์ ที่เรียกว่า Crown Colony อังกฤษได้ส่งข้าหลวง (Governor) มาปกครองโดยตรง เนื่องจากอังกฤษถือว่าเกาะนี้เป็น “อาณานิคม” ส่วนรัฐอื่นๆ เป็นเพียงรัฐใน “อารักขา” เท่านั้น โดยข้าหลวงอังกฤษมีฐานะเสมือนเป็นประมุขของรัฐ ทำการบริหารและรับผิดชอบโดยตรงต่อกษัตริย์อังกฤษ

* อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**อังกฤษเข้าครอบครองแหลมมลายู โดยดำเนินการทีละขั้น ดังนี้ เริ่มจากขอเช่าซื้อปีนัง จากสุลต่านรัฐเคดาห์ ในปี ค.ศ.1819 ต่อจากนั้นก็ขอซื้อเกาะสิงคโปร์จากสุลต่านยะโฮร์ ต่อมาในปี ค.ศ.1824 อังกฤษเจรจากับซอลันดา ขอแลกเปลี่ยนเกาะชวา และสุมาตรากับเมืองท่ามะละกาของซอลันดา ในปี ค.ศ.1840 อังกฤษได้แพร่ขยายเข้าไปครอบครองซาราวักและซาบฮ์ บนเกาะบอร์เนียว และในที่สุด ในปี ค.ศ.1909 อังกฤษได้รัฐเคดาห์ กลันตัน ตรังกานู และปะลิสไปจากไทย รายละเอียดใน อุษณีย์ วรรณสุด และพัชรี สิริโรส. (2515). อิทธิพลของยุคอาณานิคมต่อการพัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม กรณีมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย, รัฐศาสตร์นิเทศ. (มกราคม), หน้า 44.

¹ อรอนงค์ วัจนะพุกกะ, ดนัย ทองใหญ่ และวุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์. (2520). การเมืองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ การเมืองพม่า การเมืองมาเลเซีย การเมืองอินโดนีเซีย. (กรุงเทพฯ: รามคำแหง), หน้า 6-8.

² R.S. Milne. (1967). **Government and Politics in Malaysia**. (Boston: Houghton Mifflin Company), p.17.

2. สำนึก “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาก่อนการแตกแยกทางการเมืองในเมืองจีน

ในการศึกษาถึงสำนึก “ความเป็นจีน” ในสหพันธ์มลายาภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 นั้นจะเน้นการศึกษาในภาพรวมของสำนึก “ความเป็นจีน” ที่เกิดขึ้นในทั้ง 3 ส่วนของการปกครองของอังกฤษ ซึ่งจะเรียกรวมกันว่า “มลายา” ซึ่งในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่อังกฤษได้เข้ามามีอำนาจและปกครองในบริเวณนี้ ชาวจีนได้มีการอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งในบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากการที่อังกฤษได้บุกเบิกกิจการยางพารา และเหมืองแร่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความต้องการแรงงาน เพราะคนพื้นเมืองมาเลเซียเองไม่ต้องการทำงานด้านนี้ อังกฤษจึงใช้นโยบายสนับสนุนให้ชาวจีนอพยพเข้ามา ประกอบกับภายในเมืองจีนเองก็ประสบปัญหาต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนที่ดินในการเพาะปลูก ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และยังมีวิกฤตการณ์ทางการเมืองทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้สภาพภายในจีนเกิดความวุ่นวาย เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก นอกจากนี้การที่รัฐบาลราชวงศ์ชิง (พ.ศ.2187-2455) ยังมีนโยบายปิดประตูการค้าและขัดขวางการเดินทางออกนอกประเทศของชาวจีน ซึ่งส่งผลทำให้ชาวจีนหวาดกลัวเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น จึงพากันเดินทางอพยพออกนอกประเทศมากยิ่งขึ้น³

ชาวจีนที่เดินทางอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งในมลายานั้น มีความต้องการในเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก เพื่อต้องการสร้างฐานะความร่ำรวยทางเศรษฐกิจ จะได้กลับไปเมืองจีนอย่างมีเกียรติ และอังกฤษเองก็เปิดโอกาสให้ชาวจีนมีบทบาทเฉพาะในทางเศรษฐกิจเท่านั้น ส่วนบทบาททางการเมืองการปกครองนั้นอังกฤษจะสงวนไว้ให้เฉพาะแต่ชาวมาเลเซียเท่านั้น⁴ ทำให้ในระยะแรกที่ชาวจีนเดินทางเข้ามาอยู่ในมลายานั้น ชาวจีนจะให้ความสนใจแต่เรื่องของเศรษฐกิจของตนเองเป็นเรื่องสำคัญ ประกอบกับการที่ชาวจีนมีความยึดมั่นในเรื่องวัฒนธรรม ศาสนา และภาษาของกลุ่มของตนเอง ทำให้ชาวจีนจะมีการเกาะกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นภายในครอบครัวและกลุ่มที่มีเชื้อหรือสกุลเดียวกัน และมักจะรวมกลุ่มกันอยู่แต่ในเฉพาะกลุ่มภาษาพูดเดียวกัน เช่น ชาวจีนฮกเกี้ยน กวางตุ้ง แต่จิ๋ว กวางสี โดยภายในแต่ละกลุ่มภาษาพูดจะมีหน้าที่เรียกว่า “กัปิตัน ไชน่า” (Kapitans China)⁵ ทำหน้าที่ดูแลชาวจีนในกลุ่มของตน ทำให้สังคมของชาวจีนในมลายาแยกตัวออกจากสังคมของเชื้อชาติอื่น และอังกฤษเองก็มิได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสังคมภายในของชาวจีนมากนัก

³ สุทัศน์ นำนพนุชสันติ. (2528). “ชาวจีนในมาเลเซีย ตอนที่ 1” *รัฐศาสตร์นิเทศ*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม), หน้า 17-18.

⁴ อุษณีย์ กรรณสูต และพัชรี ลิโรรส. (2516). *พื้นฐานการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), หน้า 19.

⁵ Victor Purcell.(1957). *The Chinese in Southeast Asia*. (London: Oxford University Press), p.270.

ระยะต่อเมื่อจำนวนชาวจีนมีเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่อยู่ในมือชาวจีนมีมากขึ้น ชาวจีนจึงได้มีการรวมกันอยู่ภายใต้ “สมาคมลับ” (Secret Society) โดยผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่จะถูกบังคับให้เข้าร่วมกับสมาคมลับแห่งใดแห่งหนึ่ง หัวหน้าสมาคมจะดูแลผู้มาอยู่ใหม่ ด้วยการให้สวัสดิการ จัดการให้เข้ามาอยู่ในกรอบการเมืองและสังคมที่มีอยู่ และให้เงินกู้ยืมเมื่อถึงคราวทุกข์ยาก ด้วยบทบาทดังกล่าวทำให้สมาคมลับกลายเป็นแหล่งผลประโยชน์ส่งผลให้ “ก๊อปิตัน ไชน่า” มีอำนาจและมีความมั่งคั่ง สมาคมต่างๆ เริ่มแข่งขันเพื่อช่วงชิงอำนาจ ทำให้วัตถุประสงค์ของสมาคมลับเริ่มเปลี่ยนเป็นอาชญากรรมมากขึ้น และก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างสมาคมอยู่บ่อยครั้ง

อังกฤษจึงพยายามที่จะควบคุมสมาคมจีนต่างๆ มากขึ้น โดยให้มีการจดทะเบียนสมาคมในปี ค.ศ.1869 แต่ก็ไม่สามารถควบคุมกิจกรรมของสมาคมได้ ต่อมาในปี ค.ศ.1874 อังกฤษจึงได้แต่งตั้งผู้อารักขาชาวจีน (Chinese Protectorate) ขึ้น เพื่อมีหน้าที่ดูแลการเคลื่อนไหวของชาวจีนที่มักจะสังกัดสมาคมลับอย่างใกล้ชิด แต่ไม่เคยย่อได้ผลในการควบคุมชาวจีนเท่าใดนัก อังกฤษจึงได้ประกาศกฤษฎีกาให้มีการจดทะเบียนสมาคมในปี ค.ศ.1889 เพื่อประกาศว่าสมาคมลับเป็นสมาคมที่ผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่สามารถควบคุมการดำเนินงานของสมาคมลับได้ เนื่องจากทำให้สมาคมเปลี่ยนรูปแบบไปดำเนินการแบบใต้ดิน และอยู่ภายใต้การควบคุมของบรรดาอาชญากรและกลุ่มวายร้ายมากยิ่งขึ้น⁶

จากการรวมกลุ่มและการเคลื่อนไหวของชาวจีนในมลายาก่อนการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 จะเห็นได้ว่า ชาวจีนจะมีการรวมกลุ่มกันและแบ่งแยกกันออกเป็น 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ทางครอบครัว เป็นกลุ่มที่มีแซ่หรือตระกูลเดียวกัน (Kinship)
2. กลุ่มภาษาพูด (Dialect)
3. สมาคมลับ (Secret Society)

โดยชาวจีนคนหนึ่งๆ อาจจะเป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่มก็ได้ ซึ่งชาวจีนยังคงมีการจำกัดความสัมพันธ์ภายในกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิก และมีการจำกัดการเคลื่อนไหวอยู่แต่ภายในมลายา เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของตนและกลุ่มของตนเท่านั้น ยังมิได้สนใจความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นภายนอกมลายา สำหรับความสนใจของชาวจีนที่มีต่อเมืองจีนในช่วงนี้ก็เป็นเรื่องของครอบครัวของตนในเมืองจีนเท่านั้น ยังมิได้สนใจเรื่องผลประโยชน์ของเมืองจีนโดยส่วนรวม ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายของรัฐบาลราชวงศ์ชิงที่ถือว่าชาวจีนที่เดินทางอพยพออกนอกประเทศเป็น “ผู้ทรยศ” ต่อเมืองจีน ทำให้รัฐบาลไม่ให้ความสนใจคนเหล่านี้ และยังมีบทลงโทษรุนแรงสำหรับผู้ที่ย้ายพ้ออกนอกประเทศ แล้วจะเดินทางกลับเมืองจีน

⁶ เอน เจ ไรอัน. (2526). การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์. ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข, แปล. (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์), หน้า 211-213.

อีกด้วย⁷ ทำให้ชาวจีนใหม่หลายชาติได้มองรัฐบาลราชวงศ์ชิงอย่างเป็นทางการดำเนินชีวิตของชาวจีนใหม่หลายชนชั้น อังกฤษยังคงปล่อยให้ชาวจีนมีการปกครองและดูแลผลประโยชน์ของตนเอง อังกฤษยังมีได้มีนโยบายในการจัดการหรือควบคุมการเคลื่อนไหวใดๆ ของชาวจีนอย่างใกล้ชิดนัก เพียงแต่ต้องการควบคุมกิจกรรมบางอย่างของชาวจีนที่อังกฤษเห็นว่าอาจจะกระทบกระเทือนกับความสงบภายในดินแดนของตนเท่านั้น

การแบ่งแยกของชาวจีนใหม่หลายตามกลุ่มที่ตนเองสังกัด ทำให้ชาวจีนกลุ่มต่างๆ ไม่เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน สำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เกิดขึ้นของชาวจีนในระยะนี้จึงน่าจะเป็นเรื่องของการสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวจีน และการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีจีนเท่านั้น (ซึ่งในที่นี้จะขอเรียกว่าสำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบเดิม) แต่ยังไม่เกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ตามแนวคิดชาตินิยม (Nationalism) ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันของชาวจีนในกลุ่มต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของเมืองจีนเป็นสำคัญ

3. สำนึก “ความเป็นจีน” ของชาวจีนใหม่หลายาก่อนการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911

สำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบเดิมข้างต้นจะ “เริ่ม” เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองในเมืองจีนได้เปลี่ยนไป เนื่องจากความอ่อนแอของรัฐบาลราชวงศ์ชิง ที่เห็นได้อย่างชัดเจนนับตั้งแต่การพ่ายแพ้สงครามฝิ่นกับอังกฤษ ในปี ค.ศ.1842⁸ ทำให้มหาอำนาจตะวันตกชาติต่างๆ พากันเรียกร้องผลประโยชน์จากเมืองจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพ่ายแพ้สงครามกับญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1894⁹ ยิ่งทำให้ชาวจีนตระหนักถึงความอ่อนแอของรัฐบาลราชวงศ์ชิงมากยิ่งขึ้น จึงนำไปสู่การแตกแยกทางการเมืองในเมืองจีน ซึ่งก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองใหม่ที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปกครองเพื่อให้เมืองจีนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

กลุ่มการเมืองใหม่ที่เกิดขึ้นในเมืองจีน ได้แก่ กลุ่มปฏิรูป ที่นำโดย คังหฺยู่เว่ย และกลุ่มปฏิวัติ ที่นำโดย ซุนยัตเซน รวมถึงรัฐบาลราชวงศ์ชิงเองก็ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงการบริหารประเทศให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ซึ่งการแตกแยกทางการเมืองนี้ได้ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนใหม่หลาย เนื่องจากกลุ่มการเมืองต่างๆ ได้เคลื่อนไหวเพื่อปลุกกระแสสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนใหม่หลาย เพื่อให้ชาวจีนให้การสนับสนุนกลุ่มการเมืองของตน เนื่องจากกลุ่มการเมืองต่างๆ ต้องการการสนับสนุน

⁷ Mary F. Somers Heidhues. (1974). *Southeast Asia's Chinese Minorities*. (Hong Kong: Longman Australia Pty, Ltd), p.87.

⁸ ทวีป วรดิลก. (2538). *ประวัติศาสตร์จีน*. (กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ), หน้า 489.

⁹ แหล่งเดิม, หน้า 688.

ทางเศรษฐกิจจากชาวจีนใหม่หลายที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี เพื่อให้การเคลื่อนไหวตามแนวทางที่แต่ละกลุ่มได้วางไว้ เพื่อพัฒนา “ชาติจีน” ให้ก้าวหน้าและยิ่งใหญ่ขึ้นมาทัดเทียมชาติมหาอำนาจต่างๆ ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีน จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนใหม่หลายจากสำนึกแบบเดิม เป็นสำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบชาตินิยม ที่หันมาให้ความสนใจกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของ “ชาติจีน” ร่วมกัน

แม้ว่าในช่วงก่อนการปฏิวัติ ค.ศ.1911 จะประสบความสำเร็จนั้น สำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบใหม่ที่เกิดขึ้นจะยังคงมีแนวทางและความต้องการที่แตกต่างกันโดยอาจจะแบ่งได้เป็น 3 แนวทางด้วยกัน คือ 1.การเคลื่อนไหวตามแนวทางของรัฐบาลราชวงศ์ชิง 2.การเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มปฏิรูป และ 3.การเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มปฏิวัติ โดยแต่ละกลุ่มก็มีวิธีการและการเคลื่อนไหวเพื่อที่จะกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ในรูปแบบและจุดประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือ รัฐบาลราชวงศ์ชิงก็ได้เปลี่ยนแนวทางจากการไม่สนใจชาวจีนภายนอกประเทศ รวมถึงชาวจีนใหม่หลาย มาเป็นต้องการการสนับสนุนทางเศรษฐกิจจากชาวจีนเหล่านี้ โดยใหม่หลายรัฐบาลราชวงศ์ชิงได้เริ่มจากการแต่งตั้งกงสุลจีนประจำสิงคโปร์ในปี ค.ศ.1877 ซึ่งมีบทบาทมากในการกระตุ้นให้ชาวจีนใหม่หลายหันไปให้ความสนใจเมืองจีน โดยมีการสนับสนุนให้มีการศึกษาแบบจีน การเรียนวรรณคดีจีน เพื่อให้ชาวจีนใหม่หลายเห็นคุณค่าและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีจีนและยึดมั่นในคำสอนของลัทธิขงจื้อ¹⁰ ต่อมารัฐบาลจีนยังได้ประกาศยกเลิกนโยบายลงโทษชาวจีนที่อพยพออกนอกประเทศในปี ค.ศ.1893 ซึ่งการดำเนินการของรัฐบาลจีนก็น่าจะมีส่วนทำให้ชาวจีนใหม่หลายเกิดความรู้สึกผูกพันและสำนึกในความเป็น “พลเมืองจีน” คนหนึ่งมากยิ่งขึ้น

รัฐบาลจีนยังได้พยายามกระตุ้นความผูกพันและปลุกกระแสสำนึกใน “ความเป็นจีน” โดยการส่งคณะผู้แทนจากเมืองจีน โดยเฉพาะจากมณฑลกว๋างตุ้งและฟูเจี้ยน ที่เป็นบ้านเกิดของชาวจีนส่วนใหญ่ที่อพยพไปอยู่ในมลายา ไปเยี่ยมเยียนชาวจีนใหม่หลาย ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ชาวจีนใหม่หลายเกิดสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งภายใต้การปกครองของรัฐบาลจีนและจงรักภักดีต่อรัฐบาลจีนมากยิ่งขึ้น ที่รัฐบาลจีนได้ให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนแม้จะอยู่ภายนอกประเทศ¹¹ นอกจากนั้นยังได้ใช้นโยบายการให้ตำแหน่งขุนนางจีนแก่ชาวจีนใหม่หลาย ซึ่งนอกจากจะเพื่อต้องการการสนับสนุนทางเศรษฐกิจจากชาวจีนที่มีฐานะร่ำรวยแล้ว ยังเป็น

¹⁰ Yen Ching-hwang. (2000). “Historical Background” in *The Chinese in Malaysia*. (Oxford: Oxford University Press), p.12.

¹¹ Yen Ching-hwang. (1979). *Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912*. (Adelaide: The University of Adelaide Press), p.16.

ไปเพื่อให้ชาวจีนที่ได้รับตำแหน่งเกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับตำแหน่ง อันจะส่งผลให้ชาวจีนเหล่านี้สำนึกถึงหน้าที่ในฐานะขุนนางคนหนึ่งของรัฐบาลจีนที่จะจงรักภักดีต่อรัฐบาลจีนและแสดงบทบาทและการเคลื่อนไหวที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของเมืองจีนเป็นสำคัญ ทำให้ชาวจีนเหล่านี้สำนึกใน “ความเป็นจีน” ของตนเองอยู่โดยตลอด¹² และเพื่อที่จะทำให้การสนับสนุนทางเศรษฐกิจจากชาวจีนใหม่ลายาดำเนินการได้โดยสะดวก รัฐบาลจีนจึงได้จัดตั้ง “สมาคมพาณิชย์จีน” (Chinese Chamber of Commerce) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจจากชาวจีนใหม่ลายา ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นที่สิงคโปร์เป็นแห่งแรกในปี ค.ศ.1906 และต่อมาได้มีการขยายเข้าไปจัดตั้งในป็นัง ในปี ค.ศ.1907 และในสลังอร์และเปรัก ในปี ค.ศ.1909¹³ และนโยบายที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชาวจีนใหม่ลายาเป็นอย่างมากก็คือ การประกาศใช้ “พระราชบัญญัติสัญชาติจีน” ในปี ค.ศ.1909 ที่ให้ถือว่าความเป็น “พลเมืองจีน” ถือตามสัญชาติของบิดามารดา¹⁴ มิได้ถือตามแหล่งกำเนิด ซึ่งน่าจะส่งผลต่อการทำให้ชาวจีนใหม่ลายาเกิดการตระหนักถึงฐานะความเป็น “พลเมืองจีน” ของตนเองอย่างชัดเจน

จะเห็นได้ว่า นโยบายและการดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลราชวงศ์ชิงนั้นมีจุดประสงค์หลักในเรื่องการสนับสนุนทางเศรษฐกิจ ประกอบกับแนวทางการปรับปรุงเมืองจีนของรัฐบาลจีนนั้นมิได้ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเมืองจีนตามแบบตะวันตก ทำให้กลุ่มเป้าหมายของรัฐบาลอยู่ที่กลุ่มชาวจีนใหม่ลายาที่มีฐานะร่ำรวย มีกำเนิดในเมืองจีนและได้รับการศึกษาแบบจีน ทำให้ชาวจีนกลุ่มนี้ได้รับการดูแลจากรัฐบาลพิเศษกว่าชาวจีนกลุ่มอื่นๆ ดังนั้น การกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของรัฐบาลจีนนั้นน่าจะมิได้ส่งผลกระทบต่อชาวจีนทุกชนชั้นใหม่ลายาอย่างเท่าเทียมกัน

สำหรับแนวทางของกลุ่มที่สอง ก็คือ กลุ่มปฏิรูปนั้นต้องการที่จะฟื้นฟูลัทธิขงจื้อ เพื่อให้เป็นศาสนาประจำชาติ ให้การศึกษาของจีนเป็นไปตามแนวทางของขงจื้อและให้ใช้ปฏิทินตามวันเกิดของขงจื้อ ซึ่งคงหุ่ยเว่ยผู้นำการปฏิรูปถือว่าการฟื้นฟูขงจื้อนั้น จะทำให้จีนรอดพ้นจากชาติมหาอำนาจ และยังเป็นการฟื้นฟูคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีจีนและกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในดินแดนต่างๆ อีกด้วย¹⁵ ซึ่งเป็นการนำสิ่งที่ดีของจีนผสมผสานกับแนวทางของตะวันตกบางอย่างที่เห็นว่าเหมาะสมในการนำมาพัฒนาเมืองจีน จึงเรียกกลุ่มนี้ว่า “กลุ่มปฏิรูป”

¹² Yen Ching-hwang. (1970). “Ch’ing’s Sale of Honour and the Chinese Leadership in Singapore and Malaya (1877-1912)”. *Journal of Southeast Asia Studies*, Vol.1 No.2 (Sept.), pp.20-32.

¹³ Yen Ching-hwang. (1979). *Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912*, p.17.

¹⁴ Wang Gung wu. (1992). *Community and Nation China, Southeast Asia and Australia*. (Singapore: Kinkeong Printing), p.8-9.

¹⁵ Yen Ching-hwang. (1976). “Confucian Revival Movement in Singapore and Malaya, 1899-1911”. *Journal of Southeast Asia Studies*, Vol.VII No.1 (March), p.33.

การเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มปฏิรูปใหม่ลายนั้น ดำเนินการอยู่แล้วก่อนหน้าที่ คังหยู่เว่ยผู้นำการปฏิรูปจะเดินทางเข้ามาเป็นผู้นำการเคลื่อนไหวเอง โดยมี คุชเชียววาน (Khoo Seok-wan) และ ลิมบูนเคง (Lim Boon Keng) เป็นผู้นำ โดยมีการออกหนังสือพิมพ์เทียนหนานซินเป่า (T'ien Nan Shin Pao) เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนไหว และได้มีการดำเนินการอย่างชัดเจนตั้งแต่ปี ค.ศ.1899 เป็นต้นมา โดยได้มีการจัดประชุมพ่อค้าจีนในกัวลาลัมเปอร์ เพื่อหาแนวทางฟื้นฟูพลัทธิขงจื้อ ซึ่งได้มีการกำหนดให้วันเกิดของขงจื้อเป็นวันหยุดของชาวจีนทั้งหมด ต่อมาเมื่อคังหยู่เว่ยเดินทางมาถึงสิงคโปร์ ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1900 การเคลื่อนไหวของกลุ่มนี้ยิ่งมีมากขึ้น โดยได้มีการจัดตั้ง “สมาคมพิทักษ์จักรพรรดิ” (Emperor Protection Society) (Pao Huang Hui) ซึ่งการเดินทางมาของคังหยู่เว่ยนับว่ามีส่วนช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการเคลื่อนไหวเป็นอย่างมาก ทำให้มีการดำเนินการเกิดขึ้นหลายอย่าง ทั้งการจัดส่งผู้แทนฝ่ายปฏิรูปเข้ามาเยี่ยมเยียนชาวจีนใหม่ลាយาเพื่อแสดงความสนใจของกลุ่มปฏิรูปที่มีต่อชาวจีนใหม่ลាយา และเพื่อที่จะสามารถเรียกรายเงินไปสนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิรูป นอกจากนี้ยังต้องการที่จะจัดตั้งโรงเรียนที่มีการศึกษาแบบขงจื้อผสมกับแบบตะวันตก และการสร้างวัดขงจื้อเพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมการสนับสนุน โดยในระยะแรกถือได้ว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิรูปประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก¹⁶ และมีส่วนช่วยในการกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนใหม่ลายาที่ให้หันไปคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของ “ชาติจีน” อย่างไรก็ตาม ประมาณปี ค.ศ.1902 การสนับสนุนกลุ่มปฏิรูปได้เริ่มเสื่อมลง เนื่องจากปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ 1.ชาวจีนใหม่ลายาไม่ค่อยสนใจการเมืองเท่าใด เพราะความสนใจหลักจะอยู่ที่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่า 2.การแบ่งแยกกันตามกลุ่มภาษาพูด ทำให้ชาวจีนที่จะให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิรูปยังจำกัดเฉพาะชาวจีนที่มีภาษาพูดเดียวกัน 3.ชาวจีนใหม่ลายายังเกรงกลัวรัฐบาลสราซวงศ์ซึ่งจะลงโทษ เพราะเป็นการเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล¹⁷ ประกอบกับในระยะเวลาดต่อมาการเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มปฏิรูปนี้ได้เข้าไปอยู่ภายใต้การชี้นำของกลุ่มพ่อค้าที่มีฐานะที่ให้การสนับสนุนราชวงศ์ชิง¹⁸ จึงอาจจะกล่าวได้ว่า เกิดการรวมกลุ่มการเคลื่อนไหวระหว่างกลุ่มที่สนับสนุนราชวงศ์ชิงและกลุ่มปฏิรูปในระยะหลังก่อนที่จะเกิดการปฏิวัติ ค.ศ.1911

แม้ว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิรูปจะถือได้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวครั้งแรกที่ทำให้ชาวจีนใหม่ลายามีการร่วมมือกันข้ามกลุ่มภาษาพูด ดังจะเห็นได้จากรายชื่อสมาชิก 195 คนของคณะกรรมการสนับสนุนการสร้างวัดขงจื้อและโรงเรียนแบบสมัยใหม่ในสิงคโปร์และมลายาในปี ค.ศ.1902 ซึ่งประกอบไปด้วยพ่อค้าจากกลุ่มภาษาพูดต่างๆ กัน แต่ในทางปฏิบัติ พ่อค้า

¹⁶ Ibid, pp.40-41.

¹⁷ Ibid, p.42.

¹⁸ Yen Ching-hwang, (1979). *Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912*, p.11.

ที่พูดภาษาต่างกันได้มีการร่วมมือในการฟื้นฟูลัทธิขงจื้ออย่างจริงจัง เพียงแต่เห็นว่าการมีชื่อเป็น คณะกรรมการจะช่วยเสริมสร้างเกียรติยศให้กับตนเอง ดังนั้นรายชื่อที่แสดงกลุ่มภาษาพูดที่หลากหลายนี้ จึงเป็นเพียงการแสดงการร่วมมือกันแต่ในนามเท่านั้น¹⁹

นอกจากนั้น ชาวจีนที่ให้การสนับสนุนการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิรูปก็ยังคงจำกัดอยู่ เฉพาะกลุ่มพ่อค้าและนักหนังสือพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ จะมีแพทย์และเจ้าหน้าที่รัฐบาลบางคนเท่านั้นที่ให้การสนับสนุน เนื่องจากชาวจีนที่จะให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิรูปมักจะเป็นชาวจีนที่ได้รับการ ศึกษาแบบจีนและเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองในเมืองจีนมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้วก่อนที่จะเกิดการแตกแยกทางการเมือง²⁰ แสดงให้เห็นว่า การสนับสนุนการฟื้นฟูลัทธิขงจื้อไม่ว่าจะอยู่ ภายใต้การนำของกลุ่มปฏิรูปหรือราชวงศ์ชิง ก็ยังมีได้รับการสนับสนุนจากชาวจีนในมลายา อย่างเป็น “อันหนึ่งอันเดียวกัน” หรือสามารถข้ามผ่านความสัมพันธ์ในกลุ่มภาษาพูดได้อย่าง “แท้จริง”

สำหรับกลุ่มปฏิวัติที่มีซุนยัตเซนเป็นผู้นำ มีอุดมการณ์ที่ต้องการพัฒนาเมืองจีนให้ทันสมัยตามแนวทางแบบตะวันตก และต้องการโค่นล้มการปกครองของราชวงศ์ชิงเพื่อเปลี่ยน การปกครองของจีนให้เป็น “ระบบสาธารณรัฐ” โดยยึดถือหลัก 3 ประการตามลัทธิไตรราษฎร์ (Three People’s Principle) ของซุนยัตเซน คือ 1.ชาตินิยม 2.ประชาธิปไตย 3.สังคมนิยม²¹ ซึ่ง ซุนยัตเซนต้องการให้สิงคโปร์และมลายาเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในการเคลื่อนไหวเพื่อปฏิวัติ เนื่องจากมีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและมีฐานะทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ประกอบกับรัฐบาล อังกฤษซึ่งปกครองอยู่ก็มีนโยบายที่ผ่อนปรนต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิวัติมากกว่าผู้ ปกครองดินแดนอื่นๆ ซุนยัตเซนจึงได้เดินทางไปสิงคโปร์ ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1906 และได้มีการก่อตั้งสาขาของสมาคมของกลุ่มปฏิวัติที่เรียกว่า “ถูกเหมิงฮุย” ขึ้นในเมืองสำคัญต่างๆ ในมลายา เช่น ที่กัวลาลัมเปอร์ ปีนังและกลันตัน เป็นต้น โดยมีจุดประสงค์สำคัญในการ เคลื่อนไหวเพื่อที่จะปลุกกระแสสำนึกใน “ความเป็นจีน” ให้เกิดขึ้นกับชาวจีนในมลายา แต่ซุน ยัตเซนได้แยกอย่างชัดเจนระหว่างความรักภักดีต่อจักรพรรดิหรือราชวงศ์กับความจงรัก ภักดีต่อ “รัฐชาติ” (nation-state)²² ซึ่งถือเป็นการปลุกกระแส “ชาตินิยมจีน” ในมิติใหม่ที่มีใช้ เพียงแต่การให้ความช่วยเหลือรัฐบาลในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และปกป้องผลประโยชน์ของบ้านเมืองเท่านั้น แต่เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของ “ชาติ” โดยการโค่นล้ม รัฐบาลราชวงศ์ชิง เพื่อแสดงให้เห็นว่า “รัฐบาล” กับ “ชาติ” เป็นคนละสิ่งกัน ซึ่งถึงแม้ว่าการ

¹⁹ Yen Ching-hwang. (1976). “Confucian Revival Movement in Singapore and Malaya, 1899-1911”, pp.49-51.

²⁰ Yen Ching-hwang. (1979). *Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912*, pp.25-26.

²¹ Yen Ching-hwang. (1978). *The Role of the Overseas Chinese in the 1911 revolution*. (Singapore: Chopmen Enterprises), pp.14-15.

²² Yen Ching-hwang. (1979). *Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912*, p.26.

เรียกร้องให้โค่นล้มราชวงศ์ชิงอาจไม่ใช่เรื่องใหม่ในสายตาของชาวจีน เพราะมีการเรียกร้องตั้งแต่ราชวงศ์ชิงเข้ามาบริหารประเทศแล้ว แต่การเรียกร้องของกลุ่มปฏิวัติเป็นการเรียกร้องและดำเนินการอย่างเป็นระบบ

โดยได้มีการออกหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับในสิงคโปร์และปีนัง ได้แก่ ชงชิ่งยิตเป่า (the Chong Shing Yit Pao), ซุนโป๊ (the Sun Poo), กงหว่ายิตโป๊ (the Kwong Wah Yit Poh), และหนามกิวโป๊ (the Nam Kew Poo) เพื่อเผยแพร่อุดมการณ์การปฏิวัติ และต่อต้านการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองอื่น และได้มีการเผยแพร่หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับอุดมการณ์และการปฏิวัติ นอกจากนี้ยังได้มีการหาเสียงสนับสนุนจากชาวจีนที่แตกต่างจากกลุ่มการเมืองอื่นๆ ได้แก่ การจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือตอนกลางคืน โดยแบบเรียนที่ใช้ทั้งหมดจะเป็นหลักการของกลุ่มปฏิวัติ มีการจัดแสดงจิวซึ่งจะแสดงเรื่องราวการต่อสู้ของฝ่ายปฏิวัติและแสดงให้เห็นความอ่อนแอของราชวงศ์ชิง การจัดตั้งห้องอ่านหนังสือ (Reading Clubs) อันเป็นแหล่งรวมสิ่งพิมพ์ที่หลากหลายของฝ่ายปฏิวัติ และการจัดปฐกฐาตามสถานที่สาธารณะ ซึ่งการจัดทั้งหมดนี้ก็เพื่อต้องการการสนับสนุนจากชาวจีนระดับล่างที่มีฐานะยากจน และไม่มีความรู้²³ เนื่องจากชาวจีนเหล่านี้ไม่สามารถอ่านสิ่งพิมพ์ของฝ่ายปฏิวัติเองได้ จึงต้องจัดให้มีการศึกษา เพื่อให้สามารถอ่านหนังสือได้ และการถ่ายทอดอุดมการณ์ปฏิวัติผ่านการศึกษากการแสดงจิว และการปฐกฐาก็ทำให้สื่อสารกับชาวจีนกลุ่มนี้ได้โดยตรงและรวดเร็วอีกด้วย อย่างไรก็ตาม กลุ่มปฏิวัติก็ยังคงให้ความสำคัญกับชาวจีนกลุ่มที่มีฐานะร่ำรวยโดยได้พยายามที่จะใกล้ชิดและเรียกร้องการสนับสนุนอยู่แล้ว เนื่องจากความต้องการการสนับสนุนทางเศรษฐกิจแต่กลุ่มปฏิวัติยังมิได้รับการตอบรับที่ดีนักจากชาวจีนกลุ่มนี้ เนื่องจากชาวจีนกลุ่มนี้มักจะผูกพันและมีความใกล้ชิดกับรัฐบาลราชวงศ์ชิงมากกว่า ด้วยเหตุนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กลุ่มปฏิวัติต้องขยายฐานการสนับสนุนไปยังชาวจีนระดับล่างมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อการเคลื่อนไหวของการปฏิวัติเริ่มประสบความสำเร็จจากการปฏิวัติที่อุซาง ในเดือนตุลาคม ค.ศ.1911²⁴ ชาวจีนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะชาวจีนที่มีฐานะร่ำรวยจะหันมาให้การสนับสนุนการปฏิวัติมากยิ่งขึ้น อันนำไปสู่การร่วมมืออย่างเป็น “อันหนึ่งอันเดียวกัน” ของชาวจีนในมลายา

จะเห็นได้ว่า แม้ว่ากลุ่มปฏิวัติจะมีวิธีการที่เป็นระบบในการเคลื่อนไหวเพื่อหาการสนับสนุนจากชาวจีนในมลายา แต่ก็มิได้รับการสนับสนุนจากชาวจีนทุกกลุ่มอย่างเต็มที่เท่าเทียมกัน การสนับสนุนของชาวจีนในมลายาในช่วงนี้จะกระจายไปตามกลุ่มการเมืองต่างๆ ตามแต่ผลประโยชน์และความพึงพอใจของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม การที่ชาวจีนในมลายาเกิดความตื่นตัวทางการเมืองในการที่จะสนับสนุนกลุ่มการเมืองในเมืองจีนนี้ แสดงให้เห็นว่า ชาวจีน

²³ Yen Ching-hwang. (2000). “Historical Background”, p.16.

²⁴ Yen Ching-hwang. (1978). *The Role of the Overseas Chinese in the 1911 revolution*, p.21.

ในมลายาได้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของตน จากที่เป็นเพียงผู้ที่มีกำเนิดในเมืองจีน, มีญาติพี่น้องในเมืองจีนหรือสืบเชื้อสายมาจากชาวจีนเท่านั้น เป็นการเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของ “ชาติ” ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากการแบ่งแยกสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชนฮัดเซนที่แยกความจงรักภักดีต่อจักรพรรดิออกจากความจงรักภักดีต่อ “ชาติ” ประกอบกับการที่มีพระราชบัญญัติสัญชาติจีนก็น่าจะส่งผลให้ชาวจีนในมลายาในช่วงนี้เกิดสำนึกในความเป็น “พลเมืองจีน” ที่ไม่ว่าจะเกิดในที่แห่งใดก็อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้และมีหน้าที่ที่จะต้องทำประโยชน์ให้กับชาติบ้านเมืองของตนด้วยเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม สำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบ “ชาตินิยม” นี้แม้ว่าจะเริ่มเกิดขึ้นแล้วในหมู่ชาวจีนในมลายาแต่ยังมีได้เกิดขึ้นอย่างทั่วถึงกัน เพราะจะเห็นได้ว่าอย่างน้อยที่สุดยังมีชาวจีนส่วนหนึ่งที่ยังคงให้ความสำคัญกับ “จักรพรรดิ” หรือ “รัฐบาล” มากกว่า “ชาติ” หรือยังมีได้แยกแยะระหว่าง “รัฐบาล” กับ “ชาติ” ออกจากกันอย่างเด็ดขาดจึงยังคงให้การสนับสนุนรัฐบาลจีนเนื่องจากผลประโยชน์ที่เอื้อระหว่างกันมากกว่าผลประโยชน์ของ “ชาติ” โดยส่วนรวมทำให้ชาวจีนในมลายายังมิได้เกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่มีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกัน เนื่องจากยังมีรูปแบบและแนวทางที่แตกต่างกัน ทำให้ยังคงเกิดการแบ่งแยกกันในระหว่างชาวจีนกลุ่มต่างๆ ในมลายา แต่รูปแบบดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงไปภายหลังความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุ่ซาง

4. สำนึก “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาภายหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1911 ประสบความสำเร็จ

ภายหลังการการปฏิวัติจีนที่อุ่ซางประสบความสำเร็จในวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ.1911 ได้ส่งผลกระทบต่อสำนึก “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายา จากเดิมที่เคยมีการแตกแยกกันและอาจจะมีสำนึกใน “ความเป็นจีน” เพียงแค่ความจงรักภักดีต่อจักรพรรดิและราชวงศ์ หรือเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเท่านั้น แต่จากความสำเร็จแค่เพียงในช่วงเริ่มต้นของการปฏิวัติของชนฮัดเซนได้ทำให้สถานการณ์ต่างๆ ของชาวจีนในมลายาเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ชาวจีนทั้งที่เคยให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติ กลุ่มที่เคยเป็นกลางทางการเมืองไม่ได้ให้การสนับสนุนกลุ่มใดอย่างชัดเจน และกลุ่มที่เคยต่อต้านกลุ่มปฏิวัติต่างพากันหันมาให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติร่วมกันทั้งหมด²⁵

การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ กลุ่มพ่อค้าฐานะร่ำรวยที่แต่เดิมไม่ให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติ แต่เมื่อทราบข่าวความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุ่ซางต่างพากันให้การ

²⁵ Yen Ching-Hwang. (1978). *The Role of The Overseas Chinese in The 1911 Revolution*, p.21.

สนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มปฏิวัติ ตัวอย่างที่สนับสนุนเรื่องนี้ได้อย่างชัดเจน คือ กรณีของ ฟู ซี ชุน (Foo Chee-Choon) ผู้ดำเนินการเหมืองดีบุกที่มีอิทธิพลมากในเปร์ค และได้เข้าไปลงทุนในกิจการเหมืองแร่และการสร้างทางรถไฟในเมืองจีน และยังได้รับตำแหน่งทางการเมืองจากรัฐบาลราชวงศ์ชิง ทำให้เขาเคยปฏิเสธขุนยัตเซนที่ชวนเข้าร่วมสนับสนุนการปฏิวัติ แต่หลังการปฏิวัติที่وخ่างสำเร็จไม่นาน ในวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ.1911 เขาก็ได้หันมาให้การสนับสนุนการปฏิวัติ โดยเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งองค์กรเพื่อเรียกรายเงินสนับสนุนการปฏิวัติ โดยเขาได้บริจาคเงินเป็นคนแรกจำนวน 5,000 เหรียญสิงคโปร์และเป็นผู้ดำเนินการตัดผมเปียเพื่อกระตุ้นให้พ่อค้าคนอื่นๆ ปฏิบัติตาม

ต่อมาในวันที่ 20 พฤศจิกายน เขายังได้ก่อตั้ง “คณะกรรมการความมั่นคงของชาวจีนโพ้นทะเล” (Security Council of Overseas Chinese) เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลของกลุ่มปฏิวัติ และในเดือนธันวาคมเขายังได้รับการแต่งตั้งจากขุนยัตเซนให้เป็นผู้ดำเนินการเรียกรายเงินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อสนับสนุนการปฏิวัติ²⁶

แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงท่าทีการสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติของ ฟู ซี ชุน อาจเกิดจากเกรงว่าหากกลุ่มปฏิวัติได้เป็นผู้บริหารประเทศจะเกิดผลกระทบกับผลประโยชน์ที่เขาอยู่ในเมืองจีน ซึ่งก็น่าจะมีพ่อค้าชาวจีนคนอื่นๆ ที่มีการลงทุนในเมืองจีนมีความกังวลเช่นเดียวกับ ฟู ซี ชุน และอาจหันมาให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติด้วยเหตุผลเดียวกัน แต่อย่างน้อยที่สุดการเปลี่ยนแปลงท่าทีของชาวจีนในมลายากลุ่มนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จของการดำเนินการปฏิวัติได้ส่งผลกระทบต่ออาการเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาจากแต่เดิมที่เคยแตกแยกตามกลุ่มการเมืองที่ตนให้การสนับสนุน เกิดเป็นความรู้สึกที่ “เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน” ใน “ความเป็นจีน” ร่วมกันที่จะนำไปสู่การร่วมมือกันเพื่อสนับสนุนให้การปฏิวัติจีนประสบผลสำเร็จเพื่อทำให้ “ชาติจีน” มีความเข้มแข็ง มั่นคง และเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ

การเปลี่ยนท่าทีในการหันมาให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติจีนร่วมกันของชาวจีนในมลายานั้นจึงน่าจะทำให้สำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เกิดขึ้นร่วมกันของชาวจีนในมลายาเป็นสำนึกตามแนวทางที่ขุนยัตเซนพยายามเรียกร้องให้เกิดขึ้นในหมู่ชาวจีน ซึ่งก็คือ สำนึกใน “ความเป็นจีน” แบบ “ชาตินิยม” (Nationalism) เนื่องจากอุดมการณ์ของกลุ่มปฏิวัติต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองของจีนให้เป็นระบบสาธารณรัฐ ซึ่งภายใต้การปกครองตามระบบนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่พลเมืองทุกคนจะต้องช่วยกันพิทักษ์รักษาก็คือ “ชาติ” ดังนั้นแล้วการที่ชาวจีนในมลายาหันมาร่วมมือกันสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติ ก็เท่ากับว่าชาวจีนในมลายาให้การสนับสนุนอุดมการณ์ของการปฏิวัติที่จะต้องคำนึงถึง “ผลประโยชน์” ของ “ชาติ” เป็นสำคัญ

²⁶ Yen Ching-Hwang. (1976). *The Overseas Chinese and The 1911 Revolution with Special reference in Singapore and Malaya.* (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 266-267.

จะเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงท่าที่ดังกล่าวของชาวจีนใหม่หลายอันเป็นปฏิกริยาที่เกิดขึ้นภายหลังความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุ่ซางหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ทันที่ที่โทรเลขรายงานความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุ่ซางมาถึงชาวจีนใหม่หลาย ในวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ.1911 ชาวจีนใหม่หลายก็ร่วมกันบริจาคเงิน 20,000 เหรียญสิงคโปร์ ส่งไปให้กลุ่มปฏิวัติที่เซียงไฮ้ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิวัติให้ประสบความสำเร็จในส่วนอื่นๆ ต่อไป และเนื่องจากการที่ป็นเป็นศูนย์กลางขององค์กรปฏิวัติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ชาวจีนใหม่หลายได้รับข่าวสารการเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิวัตีก่อนดินแดนอื่นๆ โดยในช่วงที่การปฏิวัติยังไม่สำเร็จเรียบร้อยดีนั้น ได้มีการรายงานข่าวส่งมายังป็นังเป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง ทำให้ชาวจีนใหม่หลายที่เป็นผู้นำของถุ่หมิงสุยที่ป็นังต้องทำงานกันอย่างหนักตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน

นอกจากนั้นเพื่อให้การปฏิวัติจีนประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี ชาวจีนใหม่หลายจึงได้จัดการประชุมเพื่อวางแนวทางให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติ ซึ่งได้มีการประชุมครั้งแรกในวันที่ 2 พฤศจิกายน ค.ศ.1911 ได้มีชาวจีนใหม่หลายเข้าร่วมประชุมมากกว่า 400 คน จากการประชุมครั้งนี้ได้ส่งผลให้ชาวจีนร่วมกันตัดผมเปียที่ถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองที่กดขี่ของราชวงศ์ชิง ที่เป็นราชวงศ์ “ต่างชาติ” ที่เข้ามาปกครองชาวจีนอันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการที่ชาวจีนใหม่หลายได้ตระหนักสำนึกและพยายามแสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึกร่วมกันใน “ความเป็นจีน” และมีการบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติเพิ่มเติมอีก 8,000 เหรียญสิงคโปร์²⁷

หลังจากนั้นชาวจีนใหม่หลายก็ได้ติดตามข่าวความสำเร็จของการปฏิวัติในเมืองต่างๆ ในจีนอยู่โดยตลอด โดยในวันที่ 4 พฤศจิกายน มีข่าวว่ากลุ่มปฏิวัติสามารถยึดเมืองเกี้ยวเจา (Kweichow) และซูโจว (Soochow) ต่อมาในวันที่ 7 พฤศจิกายน สามารถยึดกวางสี (Kwangsi) ในวันที่ 8 พฤศจิกายน ยึดเฉินเซียง (Chenchiang) วันที่ 9 พฤศจิกายน ยึดกวางตง (Canton) และในวันที่ 10 พฤศจิกายน ยึดฟูโจว (Foochow) ได้ เป็นต้น ซึ่งจากการได้ทราบถึงความสำเร็จของการปฏิวัติในพื้นที่ต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ นั้น ยิ่งทำให้ชาวจีนใหม่หลายมีปฏิกริยาตอบสนองต่อความสำเร็จมากขึ้น โดยชาวจีนใหม่หลายต่างพากันตัดผมเปียและทำลายธงชาติของราชวงศ์ชิง รวมไปถึงมีการเรียโรเงินเพื่อนำไปสนับสนุนการปฏิวัติเพิ่มมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากในวันที่ 11 พฤศจิกายน ภายหลังกการทราบข่าวความสำเร็จในการยึดเมืองต่างๆ ของกลุ่มปฏิวัติเพียง 1 วัน ถุ่หมิงสุยในป็นังก็ได้จัดให้มีการประชุมชาวจีน ซึ่งได้มีชาวจีนมากกว่า 1,000 คนจากทุกชนชั้นเข้าร่วมการประชุมเพื่อการเรียโรเงินในครั้งนี้ และได้มีการเลือกตัวแทนจากทุกถนนที่มีชาวจีนอาศัยอยู่ เพื่อเป็นผู้นำในการเรียโรเงินตามบ้านในถนนนั้นๆ²⁸ ที่แสดงให้เห็นถึงการ

²⁷ Ibid, pp.239 - 240.

²⁸ Ibid, pp.240 - 241.

แพร่ขยายตัวของความร่วมมือของชาวจีนในมลายาในการให้การสนับสนุนกลุ่มปฏิวัติที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นไปทั่วทุกถนนที่มีชาวจีนอาศัยอยู่ หมายถึงจำนวนชาวจีนที่สนับสนุนกลุ่มปฏิวัติน่าจะมีจำนวนสูงขึ้น อันสะท้อนให้เห็นถึงสำนักใน “ความเป็นจีน” ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาวจีนในมลายาที่ได้เกิดขึ้นในทั่วทุกชุมชนของชาวจีน

ในวันที่ 20 พฤศจิกายน ได้มีการจัดประชุมที่รวมชาวจีนจากกลุ่มภาษาพูดต่างๆ ได้แก่ กวางตุ้ง, ฮกเกี้ยน, เต๋วจิว และไหหลำ เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการเรียเงิน ที่มีชื่อว่า “Fund-raising for Security and Relief of Kwangtung Province” ซึ่งได้มีการจัดปาฐกถาตอนกลางคืน สัปดาห์ละ 5 วัน เพื่อโจมตีราชวงศ์ชิงและหาเสียงสนับสนุนให้การปฏิวัติ รวมถึงรณรงค์เพื่อการบริจาคเงินช่วยเหลือการดำเนินการปฏิวัติด้วย นอกจากการจัดปาฐกถาที่เป็นการจัดอย่างเป็นทางการและมีอยู่เป็นประจำแล้ว ยังมีการดำเนินการของชาวจีนที่เป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อกระจายการกระตุ้นให้ชาวจีนร่วมสนับสนุนการปฏิวัติอย่างทั่วถึงอีกด้วย ซึ่งการเคลื่อนไหวร่วมกันของชาวจีนจากกลุ่มภาษาพูดต่างๆ ทำให้ชาวจีนในมลายาที่มีความแตกต่างในเรื่องภาษาพูด และการประกอบอาชีพ ต่างร่วมกันบริจาคเงินตั้งแต่จำนวนเพียงเล็กน้อยไปจนถึงจำนวนมากตามกำลังและความสามารถของชาวจีนแต่ละคน²⁹ แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวใน “ความเป็นจีน” ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือ “ชาติจีน”

นอกจากการหาเสียงสนับสนุนการปฏิวัติโดยการจัดตั้งองค์กรแล้ว ในมลายายังมีการเผยแพร่ความสำเร็จของการปฏิวัติไปสู่ชาวจีนจำนวนมาก โดยการเผยแพร่ข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์, โบปลิว และการแสดงจิว ซึ่งเป็นวิธีการที่กลุ่มปฏิวัติใช้มาตั้งแต่เริ่มเคลื่อนไหวเพื่อหาเสียงสนับสนุนจากชาวจีนในมลายา การใช้สื่อต่างๆ ดังกล่าว ทำให้การเผยแพร่ความสำเร็จและหาเสียงสนับสนุนการปฏิวัติลงไปถึงชาวจีนระดับล่างมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการแสดงจิวเพราะชาวจีนที่อ่านหนังสือไม่ออกก็สามารถจะเข้าใจ “สาร” ที่กลุ่มผู้นำการปฏิวัติต้องการสื่อถึงชาวจีนได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้ชาวจีนในมลายาตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในเมืองจีนเพิ่มมากขึ้นและมีความหวังถึงอนาคตที่สดใสของพวกตน³⁰ เนื่องจากลัทธิไตรราษฎร์ของซุนยัตเซนมีหลักการที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสนใจที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของพลเมืองจีนทั้งภายในและภายนอกประเทศให้ดีขึ้น และยังมีแนวทางที่จัดการปกครองตามแบบสาธารณรัฐ ตามหลักการประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ชาวจีนทุกคนมีฐานะในการเป็น “พลเมือง” อย่างเท่าเทียมกัน และมีโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้น

การเผยแพร่อุดมการณ์เกี่ยวกับการจัดตั้งสาธารณรัฐจีน ถือได้ว่าเป็นการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง “รัฐ-ชาติ” ในหมู่ชาวจีนในมลายา ที่ได้รับการส่งเสริมเป็นอย่างมาก

²⁹ Alfred Blythe. (1969). *Impact of Chinese secret societies in Malaya.* (Hong Kong: Oxford University Press), p.280.

³⁰ Yen Ching-Hwang. (1976). *Op.cit.*, p.243.

ภายหลังความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุซาง³¹ ทำให้อาจจะถือได้ว่าการปฏิวัติที่อุซางเป็นจุดสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เน้นการให้ความสำคัญกับ “รัฐ-ชาติ” ในหมู่ชาวจีนในมลายา จากการที่พากันตื่นตัวในการสนับสนุนการปฏิวัติให้ประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะได้เปลี่ยนแปลงการปกครองของเมืองจีน ที่จะทำให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ชาวจีนทุกคนจะแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีก็จะมีผู้ปกครองประเทศดังเช่นแต่ก่อน แต่จะเป็น “ชาติจีน” ที่ชาวจีนทุกคนจะต้องยอมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์และความอยู่รอดของส่วนร่วมซึ่งก็คือ “ชาติ” ซึ่งจะเห็นได้จากการสละกำลังทรัพย์และกำลังกายเพื่อสนับสนุนการปฏิวัติของชาวจีนในมลายาเพื่อความสำเร็จของการปฏิวัติอันหมายถึงความอยู่รอดของ “ชาติจีน” ในสายตาของชาวจีนในมลายาอันเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังความสำเร็จของการปฏิวัติที่อุซาง

ต่อมากลุ่มปฏิวัติได้ประสบความสำเร็จในการเจรจากับผู้แทนของรัฐบาลราชวงศ์ซิงได้จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็น “สาธารณรัฐ” และมีการจัดตั้งรัฐบาลโดยหยวนซื่อไชได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1912³² จากความสำเร็จที่ชัดเจนของกลุ่มปฏิวัติได้ส่งผลต่อชาวจีนในมลายาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เมื่อชาวจีนในมลายาทราบถึงความสำเร็จของการปฏิวัติก็ได้มีการเฉลิมฉลองจนกลายเป็นการจลาจลในวันขึ้นปีใหม่ของจีนในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ ทำให้เจ้าหน้าที่อังกฤษใช้กำลังเข้าปราบปราม และมีความเห็นว่าใบปลิวของนักชาตินิยมจีนที่แจกก่อนวันขึ้นปีใหม่นั้นมีส่วนทำให้เกิดความตึงเครียดทางการเมือง และเห็นว่าการที่เมืองจีนได้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ทำให้ชาวจีนในมลายาคิดว่าจะสร้างความเข้มแข็งให้กับเมืองจีน ทำให้ชาวจีนในมลายาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและตระหนักถึงการเป็น “พลเมืองจีน” ภายใต้รัฐบาลจีน และชาวจีนในมลายาต่างพากันหันไปให้ความสนใจกับความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองจีนกันเป็นอย่างมาก³³

จากการตระหนักถึงการเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายา ที่หันไปให้ความสำคัญกับ “ชาติจีน” ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนโยบายของอังกฤษในการควบคุมชาวจีนในมลายา จากแต่เดิมที่อังกฤษมิได้เข้าไปควบคุมชาวจีนมากนัก แต่การเคลื่อนไหวอันเกิดจากสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิวัติจีนสำเร็จ ได้ทำให้อาเธอร์ ยัง (Arthur Young) ซึ่งดำรงตำแหน่ง Governor and High commissioner เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องควบคุมชาวจีน โดยเขาเริ่มจากการที่จะพยายามปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการเนรเทศชาวจีนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้มีช่องว่างที่ชาวจีนจะใช้ในการ

³¹ Alfred Blythe. (1969), *op.cit.*, p.280.

³² ทวีป วรดิลก, (เรียบเรียง). (2533) การเมืองมหัพ ตอนอั้งยี่ครองเมือง, (กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ), หน้า 134.

³³ C.F. Yong and R.B. McKenna. (1984). “Sir Arthur Young and Political control of The Chinese in Malaya and Singapore 1911 - 1919” *Journal of the Malaysia branch of the royal Asiatic society*. Vol. LVII Part 2, p.7.

หลบเลี่ยงได้ ซึ่งเขาเห็นว่า ผู้ที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่แสดงออกถึงการต่อต้านรัฐบาลอังกฤษจะต้องถูกเนรเทศ และเห็นว่าผู้อพยพชาวจีนที่ยอมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลอังกฤษเท่านั้น จึงจะได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้ามาและพักอาศัยอยู่ได้ และการโฆษณาเกี่ยวกับรัฐบาลประเทศอื่นภายในดินแดนของอังกฤษถือว่าเป็นสิ่งที่ขัดต่อความสงบของดินแดนย่อมต้องถูกเนรเทศด้วย เนื่องจากเขาเห็นว่าอังกฤษควรที่จะยอมให้แต่เฉพาะชาวจีนที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของอังกฤษเท่านั้นเข้ามาดำเนินกิจการทางเศรษฐกิจในมลายา แต่ถ้าเป็นชาวจีนที่ยังฝักใฝ่ในเมืองจีน อังกฤษก็ไม่ควรให้เดินทางเข้ามาในดินแดนของอังกฤษ ซึ่งรัฐบาลอังกฤษเห็นด้วยกับข้อเสนอของอาเธอร์ ยัง ที่จะให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับการห้ามหรือควบคุมการเดินทางเข้ามาของชาวจีนที่มีพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของมลายา แต่ในช่วงเวลานี้อังกฤษก็ยังมีได้มีการปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ³⁴

แม้ว่าในช่วงนี้ อังกฤษจะยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมในการควบคุมชาวจีน แต่จากการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชาวจีนและความพยายามที่จะวางนโยบายเพื่อจำกัดความสนใจและการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองภายในของจีนของผู้ปกครองชาวอังกฤษในมลายา ก็สะท้อนให้เห็นว่า การเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” นั้นเริ่มส่งผลกระทบต่อชาวจีนในมลายา ทำให้อังกฤษหันมาให้ความสนใจการเคลื่อนไหวต่างๆ ของชาวจีนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่การวางนโยบายในการควบคุมชาวจีนอย่างเป็นทางการต่อไป

ภายหลังการปฏิวัติจีนประสบความสำเร็จ “ลุงเหมิงซุย” องค์กรของกลุ่มปฏิวัติก็ได้มีการปรับปรุงองค์กร โดยรวมกับพรรคการเมืองอื่นๆ ก่อตั้งเป็น “พรรคก๊กมินตั๋ง” (ชาติประชาชน) ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1912 ซึ่งได้ส่งนำไปสู่การจัดตั้งสาขาของพรรคก๊กมินตั๋งเป็นจำนวนมากในเมืองต่างๆ ที่สำคัญของมลายา เช่น มะละกา, กัวลาลัมเปอร์, ไอโป (Ipoh) และพาพัน (Papan) เป็นต้น การเติบโตและแพร่ขยายตัวขององค์กรทางการเมืองของชาวจีนได้ส่งผลให้อังกฤษเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขกฎศีกาการจดทะเบียนสมาคม (Societies Ordinance) ในปี ค.ศ.1913 เพื่อทำการควบคุมการขยายตัวของสาขาก๊กมินตั๋งในมลายา จากแต่เดิมที่กฎศีกาฉบับนี้จะมุ่งควบคุมการกระทำที่เกินขอบเขตและกิจกรรมที่มีลักษณะของอาชญากรรมของสมาคมลับเท่านั้น โดยได้มีการปรับปรุงการควบคุมสมาคมใน 3 วิธีทางใหม่ได้แก่

1. กำหนดให้สมาคมที่จะมาจดทะเบียนจะต้องแสดงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธรรมนูญและสมาชิกขององค์กร
2. ห้ามมิให้มีการจดทะเบียนใหม่สำหรับสมาคมที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากแต่เดิมที่สามารถจดทะเบียนใหม่ได้

³⁴ Ibid, pp. 7 - 8.

3. ห้ามกิจกรรมการเรียโรเงินโดยชาวจีนที่เป็นตัวแทนของสมาคมใดๆ โดยปราศจากการอนุญาตของเจ้าหน้าที่จดทะเบียน³⁵

จากข้อกำหนดใหม่ในกฤษฎีกาสะท้อนให้เห็นถึงการที่อังกฤษพยายามควบคุมการเคลื่อนไหวของสมาคมของชาวจีนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองภายในจีน โดยการพยายามควบคุมทั้งการจัดตั้งองค์กรของชาวจีนและกิจกรรมสำคัญที่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเมืองของชาวจีนนิยมกระทำก็คือ การเรียโรเงิน เพื่อนำไปสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในจีน สะท้อนให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนในมลายาที่ให้การสนับสนุนพรรคก๊กมินตั๋ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ด้วยการทำให้ชาวจีนในมลายารู้สึกตนเองว่ายังเป็นส่วนหนึ่งของเมืองจีนด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้อังกฤษเกรงว่าสำนึกดังกล่าว จะก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยภายในอาณานิคมของอังกฤษ อังกฤษจึงได้ออกนโยบายเพื่อควบคุมการเคลื่อนไหวของสมาคมของชาวจีน

แม้ว่าการจัดตั้งสาขาของพรรคก๊กมินตั๋งในมลายาจะได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดมากขึ้น แต่พรรคก๊กมินตั๋งก็ยังหาช่องทางเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ และถือได้ว่าเป็นองค์กรทางการเมืองที่มีความสำคัญต่อการเคลื่อนไหวของขบวนการชาตินิยมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก เมื่อการเมืองภายในจีนเกิดการแตกแยกระหว่างหยวนซื่อไช่ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐจีน กับขบวนการชาตินิยม ผู้นำของพรรคก๊กมินตั๋ง* หยวนซื่อไช่ได้พยายามที่จะทำลายการเคลื่อนไหวของสาขาพรรคก๊กมินตั๋งในมลายา เพื่อตัดฐานที่สำคัญในการสนับสนุนขบวนการชาตินิยมภายนอกประเทศ ส่งผลให้สาขาพรรคก๊กมินตั๋งในมลายา ที่เคยเป็นศูนย์กลางการเคลื่อนไหวของขบวนการชาตินิยมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องปฏิเสธที่จะจดทะเบียนพรรคภายใต้ชื่อ “ก๊กมินตั๋ง”³⁶ และสาขาของพรรคก๊กมินตั๋งในเปรักก็ถูกทำให้ยุติการเคลื่อนไหวในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1913

นอกจากนั้นการแตกแยกทางการเมืองในเมืองจีนยังได้ส่งผลกระทบต่อชาวจีนในมลายาอีกด้วย กล่าวคือ ภายหลังจากที่ขบวนการชาตินิยมล้มเหลวในการปฏิวัติครั้งที่ 2** ทำให้ผู้ที่ให้การสนับสนุนขบวนการชาตินิยมต้องลี้ภัยมาอาศัยอยู่ในมลายา ซึ่งชาวจีนเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะกลายเป็นครูตามโรงเรียนต่างๆ ทำให้มีการแพร่กระจายแนวคิดทางการเมืองของชาวจีนเหล่านี้ผ่านโรงเรียนของกลุ่มภาษาพูดต่างๆ³⁷ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มการเมืองของชาวจีน ได้ใช้โรงเรียนจีนในมลายาเป็นสถานที่เผยแพร่อุดมการณ์ ทำให้นักเรียนจีนได้รับทราบการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีนอยู่โดยตลอด ได้มีส่วนทำให้นักเรียนจีนในมลายายังคงตระหนัก

³⁵ C.F. Yong and R.B. McKenna. (1984). *Op.cit*, p.10.

* รายละเอียดเกี่ยวกับสาเหตุของการแตกแยกดูใน ทวีป วรดิลก, เล่มเดิม, หน้า 754-755.

³⁶ C.F. Yong and R.B. McKenna. (1984). *Op.cit*, p.10.

** รายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิวัติครั้งที่ 2 ของขบวนการชาตินิยม ดูใน ทวีป วรดิลก, เล่มเดิม, หน้า 755.

³⁷ Alfred Blythe. *Op.cit*, p.281.

ถึงความสัมพันธ์ที่ตนเองมีอยู่กับเมืองจีน และเห็นความสำคัญของตนเองในฐานะ “พลเมืองจีน” ที่สามารถมีส่วนร่วมกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในเมืองจีนได้ โรงเรียนจีนจึงกลายเป็นสถานที่สำคัญที่กลุ่มการเมืองในเมืองจีนใช้สำหรับกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ให้เกิดขึ้นกับลูกหลานชาวจีนในมลายา

แม้ว่าโรงเรียนจีนในมลายาจะถูกใช้เป็นสถานที่ในการปลุกกระแสการเคลื่อนไหวของลูกหลานชาวจีนมาตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติจีนจะประสบความสำเร็จในปี ค.ศ.1911 แล้ว แต่ในตอนนั้นโรงเรียนจีนในมลายายังคงมีการแตกแยกแนวความคิดและสำนึกใน “ความเป็นจีน” ตามกลุ่มการเมืองที่แต่ละโรงเรียนให้การสนับสนุน และรัฐบาลอังกฤษเองก็ยังมีได้มีนโยบายที่จะควบคุมการขยายตัวและการเรียนการสอนในโรงเรียนจีน เนื่องจากอังกฤษไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแตกแยกทางการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องภายในของจีน และในช่วงก่อนการปฏิวัติประสบความสำเร็จนั้น อังกฤษยังเห็นว่าโรงเรียนจีนมิได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปกครองของอังกฤษมากเกินไป แม้แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่มปฏิวัติที่มักจะได้รับการดักเตือนจากอังกฤษก็มีได้ก่อให้เกิดความวุ่นวายเกินกว่าที่อังกฤษจะต้องเข้ามาปราบปรามแต่อย่างใด³⁸

ภายหลังเมื่อการปฏิวัติจีนประสบความสำเร็จ โรงเรียนจีนก็ยังคงถูกใช้เป็นสถานที่ในการเผยแพร่สำนึกใน “ความเป็นจีน” ให้เกิดขึ้นในหมู่ชาวจีนในมลายา เพียงแต่จะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เห็นได้จาก ทันทีที่การปฏิวัติเกิดขึ้นที่ผู้ชาย โรงเรียนจีนในมลายาได้เป็นอีกแกนนำหนึ่งในการรวบรวมเงินบริจาคส่งไปช่วยสนับสนุนการปฏิวัติในบริเวณอื่นๆ ในเมืองจีนต่อไป³⁹ แสดงให้เห็นว่า อุดมการณ์ทางการเมืองที่ได้รับการสั่งสอนเผยแพร่อยู่ในโรงเรียนจีนนั้นมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของชาวจีน ทำให้เกิดการตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ชาวจีนแต่ละคนมีต่อประเทศจีน ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือในกิจการต่างๆ ของเมืองจีน เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ “ชาติจีน” เป็นสำคัญ

ดังนั้นเมื่อโรงเรียนในมลายามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากกับการกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่ได้ผลต่อการให้ความช่วยเหลือเมืองจีนอย่างเต็มที่ของชาวจีนในมลายา จึงทำให้รัฐบาลจีนภายหลังการปฏิวัติให้ความสนใจกับการศึกษาในโรงเรียนจีนเป็นอย่างมาก โดยการที่รัฐบาลจีนพยายามที่จะให้โรงเรียนจีนในมลายาจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของการศึกษาที่ใช้อยู่ในเมืองจีน ทำให้ในช่วงระหว่าง ค.ศ.1912 - 1919 โรงเรียนจีนสมัยใหม่ในมลายาได้ขยายตัวออกไป โดยมีอย่างน้อยที่สุด 19 โรงเรียนตั้งอยู่ทั่วไปในเมืองที่เป็นศูนย์กลางสำคัญ⁴⁰ โดยที่โรงเรียนเหล่านี้มีหลักสูตรการสอนที่เหมือนกับหลักสูตรของโรงเรียน

³⁸ Lee Ting Hui. (1987). “Chinese Education in Malaya 1894 - 1911 - Nationalism in the First Chinese School” in *The 1911 Revolution - the Chinese in British and Dutch Southeast Asia*. (Singapore: Heinemann Asia), p. 64.

³⁹ *Ibid.*

⁴⁰ Yen Ching-Hwang. (1976). *Op.cit.*, pp.24-25, 33.

ในเมืองจีน ที่จะมีการสอนทั้งลัทธิขงจื้ออันเป็นชนบทธรรมเนียมประเพณีโบราณของจีน และการสอนเนื้อหาที่ร่วมสมัย ได้แก่ การสอนเกี่ยวกับอุดมการณ์ของการปกครองแบบสาธารณรัฐและเนื้อหาที่ร่วมสมัยต่าง ๆ⁴¹ และการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนจีนภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนนั้น ยังได้ทำให้ชาวจีนในมลายาเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความยิ่งใหญ่และความเจริญรุ่งเรืองของจีนในอดีตอีกด้วย⁴²

การที่รัฐบาลสาธารณรัฐจีนให้ความสนใจกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนจีนในมลายา นอกจากจะทำให้เกิดการกระตุ้นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีน “รุ่นแรก” ที่เดินทางออกจากเมืองจีนมาอยู่ในมลายาแล้ว ยังมีส่วนกระตุ้นให้ลูกหลานชาวจีนที่เกิดในมลายาเกิดการตระหนักสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของตนเองอีกด้วย เห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับลูกหลานชาวจีนที่เกิดในมลายาจากแต่เดิมที่มักจะนิยมศึกษาในโรงเรียนของอังกฤษและรับอิทธิพลจากอังกฤษในหลาย ๆ ด้าน และยังมีอารมณ์ผสมกลมกลืนกับชาวพื้นเมืองมลายา แต่ภายหลังการปฏิวัติจีนประสบความสำเร็จและมีการจัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐแล้ว ทำให้ลูกหลานชาวจีนในมลายามีการฟื้นฟู “ความเป็นจีน” ทั้งในการดำเนินชีวิตและการเมือง และทำให้ลูกหลานชาวจีนเหล่านี้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับชาวจีนที่พึ่งอพยพเข้ามา มากยิ่งขึ้น เนื่องจากคนทั้งสองกลุ่มเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ร่วมกัน จึงทำให้อารมณ์ถึงความเป็นพวกเดียวกันมากยิ่งขึ้น⁴³ ซึ่งมีส่วนในการหยุดชะงักของการที่ลูกหลานชาวจีนจะผสมกลมกลืนกับชาวพื้นเมืองในมลายา และรับรูปแบบการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมจากชาวพื้นเมือง⁴⁴ ทำให้ชาวจีนที่เกิดในมลายากับชาวจีนที่เกิดในเมืองจีนแต่มาอาศัยอยู่ในมลายาที่เคยแบ่งแยกและมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เมื่อมาได้รับการศึกษาแบบเดียวกัน จึงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินชีวิตมามีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันใน “ความเป็นจีน”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่ได้รับการกระตุ้นผ่านการศึกษาในโรงเรียนจีนสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 โดยได้รับการควบคุมจากรัฐบาลจีน ส่งผลให้ชาวจีนในมลายาที่แม้จะมีความแตกต่างในเรื่องของถิ่นกำเนิดก็สามารถเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ช่วยสะท้อนให้เห็นว่า สำนึกใน “ความเป็นจีน” ภายหลังการปฏิวัติจีนสำเร็จนั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากสำนึกใน “ความเป็นจีน” ในระยะ

⁴¹ Yen Ching-Hwang. (1992). *H'ai-wai Hua-jen shih yen-chu' (Studies in Overseas Chinese History)*. (Singapore: Singapore Society of Asian Studies), pp.296-297.

⁴² Wang Gungwu. (1992) *Op.cit.*, p.50.

⁴³ Barbara Watson Andaya and Leonard Y. Andaya. (2001). *History of Malaysia*. Second edition. (China: Andaya), p.229.

⁴⁴ Wang Gungwu. (1992). *Op.cit.*, p. 50 - 51.

ก่อนการปฏิวัติ เพราะอย่างน้อยที่สุดก็ทำให้ลูกหลานจีนที่มีได้มีความผูกพันเท่าใดนักกับเมืองจีน และอาจจะไม่เคยให้ความสนใจกับความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเมืองจีน รวมถึงการดำเนินชีวิตที่แสดงออกถึง “ความเป็นจีน” ของตน ได้เกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของตนเอง และพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของตนเองตามรูปแบบของ “ความเป็นจีน” ที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ การเปลี่ยนมาศึกษาในโรงเรียนจีน ซึ่งทำให้ “ความเป็นจีน” ที่เคยแตกแยกหันกลับเข้ามามีจุดร่วมเดียวกัน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิวัติจีน

การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนจีนในมลายาที่แสดงให้เห็นถึงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเมืองจีน ก็คือ การเปลี่ยนแปลงจากที่โรงเรียนจีนจะใช้ภาษาในการสอนที่แตกต่างกันออกไปตามกลุ่มภาษาพูดมาใช้ “ภาษาจีนกลาง” (pai hua หรือ kuo-yu) ซึ่งมีฐานะเสมือนเป็น “ภาษากลาง” ของชาติจีน ซึ่งการปรับปรุงการใช้ภาษานั้นสืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลจีนเห็นว่าเพื่อให้การศึกษาภาษาจีนขยายกว้างขวางออกไป ควรที่จะต้องมีการปรับปรุงภาษาจีนให้ง่ายต่อการเรียนรู้ของชาวจีน การเปลี่ยนการใช้ภาษาในการศึกษาในเมืองจีนได้เกิดขึ้นอย่างจริงจังในปี ค.ศ.1917 โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดให้นำภาษาจีนที่ใช้พูด (pai hua) มาเป็นภาษาที่ใช้ในการสอนหนังสือแทนภาษาจีนที่ใช้เขียนวรรณกรรม (wen li) ที่ใช้สอนกันอยู่ในขณะนั้น เนื่องจากภาษาเขียนวรรณกรรมเป็นภาษาที่ยากต่อการทำความเข้าใจของชาวจีนทั่วไป ประกอบกับภาษาพูดเป็นภาษาที่ปรับระหว่างภาษาจีนกลางที่ใช้ตอนเหนือและตอนใต้ของจีนแล้ว⁴⁵

การปรับปรุงการใช้ภาษาของโรงเรียนจีนในเมืองจีนได้ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนจีนในมลายาโดยที่โรงเรียนจีนในมลายาก็ได้นำภาษาจีนกลางที่ใช้พูดมาใช้ในการเรียนการสอนด้วย ส่งผลให้ชุมชนชาวจีนในมลายาที่เคยแบ่งแยกกันอยู่ตามกลุ่มภาษาพูด และได้รับการศึกษาอยู่ภายในโรงเรียนของกลุ่มภาษาพูดของตนเท่านั้น สามารถที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ภาษาจีนกลางสอนร่วมกันได้ และสามารถติดต่อสื่อสารกันข้ามกลุ่มภาษาพูดของตนเองได้ ทำให้ชุมชนชาวจีนในมลายาเกิดเอกภาพเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้น และยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนในมลายากับรัฐบาลสาธารณรัฐจีนแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นอีกด้วย และยังทำให้สำนึกใน “ความเป็นจีน” ได้รับการกระตุ้นในโรงเรียนจีนมากยิ่งขึ้นโดยผ่านแบบเรียนวรรณกรรมที่มีลักษณะชาตินิยม และแบบเรียนที่กระตุ้นความรู้สึกต่อต้านต่างชาติด้วยเรื่องราวของวีรบุรุษที่ดำเนินการปฏิวัติและรายงานเกี่ยวกับความเสื่อมเสียเกียรติยศของเมืองจีนจากการกระทำของมหาอำนาจ โดยเฉพาะญี่ปุ่น และอังกฤษ⁴⁶ ซึ่งได้นำไปสู่การเคลื่อนไหว

⁴⁵ Victor Purcell. (1967). *The Chinese in Malaya*. (Kuala Lumpur: Oxford University Press), p.228.

⁴⁶ Barbara Watson Andaya and Leonard Y. Andaya. (2001). *Op.cit.*, p.229.

ของชาวจีนในมลายาเพื่อต่อต้านชาติมหาอำนาจอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ การต่อต้านญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1915 อันเนื่องมาจากการยื่นคำขาด 21 ข้อของญี่ปุ่นต่อจีนในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1* และการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านญี่ปุ่นในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1919 ที่สืบเนื่องมาจากมติของการประชุมสันติภาพแวร์ซายส์ ที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1** รวมถึงการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านอังกฤษอันเป็นผลมาจาก “โคกนาฏกรรม 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1925” ในเซี่ยงไฮ้*** เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียนจีนในมลายาภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายา ทั้งการทำให้ชาวจีนในมลายาที่มีความแตกต่างกันทั้งถิ่นกำเนิดและภาษาพูด เกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่มีลักษณะ “ชาตินิยม” ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งทำให้ชาวจีนใน มลายาแสดงออกร่วมกันถึงการรักษาผลประโยชน์ของ “ชาติจีน” เป็นสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลให้อังกฤษหันมาให้ความสนใจที่จะดำเนินนโยบายกับโรงเรียนจีนมากขึ้น โดยอังกฤษได้ประกาศ “กฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมโรงเรียน” (Schools Ordinances) ในปี ค.ศ.1921 ซึ่งเป้าหมายของกฤษฎีกานี้ ก็คือ โรงเรียนจีน เพื่อป้องกันมิให้มีการสอนเกี่ยวกับหลักการทางการเมืองในโรงเรียน⁴⁷ เนื่องจากกฤษฎีกานี้ทำให้อังกฤษสามารถเข้าควบคุมและตรวจสอบหลักสูตร, แบบเรียนและการเรียนการสอนในโรงเรียนจีนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งได้ส่งผลต่อการศึกษาของโรงเรียนจีนหลายประการ ได้แก่ อังกฤษได้ตัดเนื้อหาของแบบเรียนที่สอนให้นักเรียนจีนเกลียดชังต่างชาติออกไป, อังกฤษควบคุมการจ้างครูที่เกิดในเมืองจีน และมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อังกฤษเป็นผู้ตรวจตราและควบคุมการจัดการศึกษาของจีน⁴⁸

นอกจากนั้นจากการที่ชาวจีนในมลายา โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับสัญชาติอังกฤษ ได้เข้าไปเคลื่อนไหวเกี่ยวข้องกับการเมืองในเมืองจีน ทำให้อังกฤษได้ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้สัญชาติอังกฤษที่ประกาศใช้ในปี ค.ศ.1867 ภายหลังเหตุการณ์การต่อต้านญี่ปุ่นในวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ.1919 โดยให้อำนาจแก่ผู้ว่าการ (Governor) ที่จะเพิกถอนการให้สัญชาติอังกฤษแก่ชาวจีน⁴⁹ เพื่อให้ชาวจีนที่ต้องการจะมีสถานะทัดเทียมกับชาวพื้นเมืองเพื่อการดำเนินกิจการต่างๆ ในมลายาได้อย่างราบรื่นเกิดความเกรงกลัวที่จะเคลื่อนไหวใดๆ ที่จะทำให้อังกฤษไม่พอใจ และอาจจะถูกเพิกถอนสัญชาติได้ อันเท่ากับเป็นการควบคุมการเคลื่อนไหว

* รายละเอียดเกี่ยวกับคำขาด 21 ข้อ ดูใน ทวีป วรดิถก. (2538), เล่มเดิม, หน้า 789 - 790.

** รายละเอียดของสาเหตุการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ดูใน แหล่งเดิม, หน้า 834-836.

*** รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ ดูใน เทิด ทงธรรม และวรรณภา พรประเสริฐ (แปลและเรียบเรียง). (2522). **ขบวนการ 4 พฤษภาคม - 1949**. พิมพ์ครั้งที่ 4. (กรุงเทพฯ: สว่างศิลป์การพิมพ์), หน้า 55 - 56.

⁴⁷ Barbara Watson Andaya and Leonard Y. Andaya. (2001). **Op.cit.**, p.229.

⁴⁸ **Ibid.**, p.230.

⁴⁹ C.E. Yong and R.B. Makenna. (1984). **Op.cit.**, p.13.

ของชาวจีนในมลายาทางอ้อม

5.สรุป

ภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 ประสบความสำเร็จ ได้ส่งผลให้สำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาเปลี่ยนแปลงไปนับจากเริ่มแรกที่ชาวจีนได้เข้ามาอยู่ในมลายา ก็มักจะมีสำนึกใน “ความเป็นจีน” ทางด้านวัฒนธรรมเป็นหลักและจะมีการแตกแยกกันตามกลุ่มภาษาพูดหรือกลุ่มอาชีพ และในเวลาต่อมาเมื่อมีการแตกแยกทางการเมืองในเมืองจีน ชาวจีนก็จะมีสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่มีความแตกต่างกันออกไปตามกลุ่มการเมืองที่ตนเองให้การสนับสนุน แต่อาจยังมีได้ให้ความสำคัญกับ “ความเป็นชาติ” แต่ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิวัติจีนแล้ว ทำให้การดำเนินการต่างๆ ของรัฐบาลจีนที่มีต่อชาวจีนทั้งภายในประเทศและนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้สำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาได้เปลี่ยนแปลงไป เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในระหว่างชาวจีนกลุ่มต่างๆ ทั้งที่แตกต่างกันด้วยถิ่นกำเนิดหรือภาษาพูด โดยเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่ให้ความสำคัญกับ “ชาติจีน” เป็นสำคัญ หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่มีลักษณะ “ชาตินิยม” ร่วมกัน ซึ่งสำนึกดังกล่าวมิได้ปรากฏอย่างชัดเจนก่อนหน้าการปฏิวัติจีนจะประสบความสำเร็จ

การเกิดสำนึกใน “ความเป็นจีน” ที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิวัติจีน ค.ศ.1911 ได้ส่งผลให้ชาวจีนในมลายาเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และนำไปสู่การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีน เพื่อที่จะช่วยพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของ “ชาติจีน” โดยมีได้คำมั่นว่าจะก่อให้เกิดความวุ่นวายในมลายา ทำให้อังกฤษในฐานะผู้ปกครองที่แต่เดิมมิได้มีนโยบายที่จะเข้าแทรกแซงกิจการต่างๆ ของชาวจีนในมลายา ได้มีนโยบายที่จะเข้าควบคุมการเคลื่อนไหวต่างๆ อันเกิดจากสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนมากยิ่งขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายเพื่อเข้าควบคุมชาวจีนของอังกฤษนั้นก็น่าจะส่งผลให้การดำเนินชีวิตและการเคลื่อนไหวต่างๆ ของชาวจีนในมลายาเป็นไปได้อย่างลำบากมากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาภายหลังการปฏิวัติ ค.ศ.1911 นั้น แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนในมลายาได้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการดำเนินชีวิต จากแต่เดิมที่เข้ามาอยู่ในมลายาด้วยจุดประสงค์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และไม่ค่อยให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเมืองจีนมากนัก ได้เปลี่ยนแปลงเป็นการให้ความสนใจกับเหตุการณ์ทางการเมืองต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับ “ชาติจีน” มากยิ่งขึ้น โดยการให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ และเห็นว่าอิสรภาพของ “ชาติจีน” มีผลกับพวกตนในฐานะที่เป็น “พลเมืองจีน” คนหนึ่ง จึงเกิดการร่วมมือกันในการให้ความช่วยเหลือเพื่อรักษาความอยู่รอดของ “ชาติจีน”

นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” นี้ยังได้ส่งผลที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวจีนในมลายาที่แต่เดิมสามารถผสมกลมกลืนกับชาวพื้นเมืองได้ง่าย ก็เกิดการหยุดชะงักลง และหันกลับไปดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีของจีนแทน ซึ่งอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อังกฤษตระหนักถึงปัญหาชาวจีนที่อาจนำไปสู่ความแตกแยกในมลายา อังกฤษจึงได้เริ่มมีนโยบายที่เข้มงวดในการดำเนินชีวิตของชาวจีนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงสำนึกใน “ความเป็นจีน” ของชาวจีนในมลายาภายหลังการปฏิวัติ ค.ศ.1911 จึงมีทั้งด้านที่ดีและไม่ดีต่อชาวจีนในมลายา กล่าวคือ ในด้านดีนั้นทำให้เกิดสำนึก “ความเป็นจีน” ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งทางด้านการเมืองและวัฒนธรรม และสามารถรักษา “ความเป็นจีน” ได้อย่างต่อเนื่องในชาวจีนหลายรุ่น แต่ในขณะเดียวกันความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้นกลับทำให้อังกฤษเข้าควบคุมการดำเนินชีวิตของชาวจีนในมลายาทำให้การดำเนินการต่างๆ ประสบปัญหาและอุปสรรคมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ทวีป วรดิลก (เรียบเรียง). (2533) **การเมืองทมิฬ ตอนอั้งยี่ครองเมือง**, กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- เทิด ทงธรรม และวรรณฯ พรประเสริฐ (แปลและเรียงเรียง). (2522). **ขบวนการ 4 พฤษภาคม - 1949**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สว่างศิลป์การพิมพ์.
- สุทัศน์ น้าพูนสุขสันติ. (2528). “ชาวจีนในมาเลเซีย ตอนที่ 1” **รัฐศาสตร์นิเทศ**. ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม.
- อรอนงค์ วัจนะพุกกะ, ดนัย ทองใหญ่ และวุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์. (2520). **การเมืองสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ การเมืองพม่า การเมืองมาเลเซีย การเมืองอินโดนีเซีย**. กรุงเทพฯ: รามคำแหง
- อุษณีย์ กรรณสูต และพัชรี สีโรรส. (2515). “อิทธิพลของยุคอาณานิคมต่อการพัฒนาการทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม กรณีมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย”, **รัฐศาสตร์นิเทศ**. มกราคม.
- อุษณีย์ กรรณสูต และพัชรี สีโรรส. (2516). **พื้นฐานการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอน เจ ไรอัน. (2526). **การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์**. ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข,แปล. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- Blythe, Alfred. (1969). **Impact of Chinese secret societies in Malaya**. Hong Kong: Oxford University Press.

- Ching-hwang, Yen. (1970). "Ch'ing's Sale of Honour and the Chinese Leadership in Singapore and Malaya (1877-1912)". **Journal of Southeast Asia Studies**, Vol.1 No.2 Sept..
- Ching-hwang, Yen. (1976). "Confucian Revival Movement in Singapore and Malaya, 1899-1911". **Journal of Southeast Asia Studies**, Vol.VII No.1 March.
- Ching-Hwang, Yen. (1976). **The Overseas Chinese and The 1911 Revolution with Special reference in Singapore and Malaya**. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Ching-Hwang, Yen. (1978). **The Role of The Overseas Chinese in The 1911 Revolution**. Singapore: Chopmen Enterprises.
- Ching-hwang, Yen. (1979). **Overseas Chinese Nationalism in Singapore and Malaya 1877-1912**. Adelaide: The University of Adelaide Press.
- Ching-Hwang, Yen. (1992). **H'ai-wai Hua-jen shih yen-chu' (Studies in Overseas Chinese History)**. Singapore: Singapore Society of Asian Studies.
- Ching-hwang, Yen. (2000). "Historical Background" in **The Chinese in Malaysia**. Oxford: Oxford University Press.
- Gungwu, Wang. (1992) **Community and nation China. Southeast Asia and Australia**. Singapore: Kinkeong.
- Milne, R.S.. (1967). **Government and Politics in Malaysia**. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Purcell, Victor. (1967). **The Chinese in Malaya**. (Kuala Lumpur: Oxford University Press), p.228.
- Purcell, Victor.(1957). **The Chinese in Southeast Asia**. London: Oxford University Press.
- Somers Heidhues, Mary F.. (1974). **Southeast Asia's Chinese Minorities**. Hong Kong: Longman Australia Pty, Ltd.
- Ting Hui, Lee. (1987). "Chinese Education in Malaya 1894 - 1911 - Nationalism in the First Chinese School" in **The 1911 Revolution - the Chinese in British and Dutch Southeast Asia**. Singapore: Heinemann Asia.
- Yong, C.E. and R.B. Makenna. (1984). "Sir Arthur Young and Political Control of The Chinese in Malaya and Singapore, 1911 - 1919" **Journal of the Malaysian branch of the royal Asiatic Society**. Vol.LVII, p.13.
- Watson, Barbara Andaya and Leonard Y. Andaya. (2001). **History of Malaysia**. Second edition. China: Andaya.